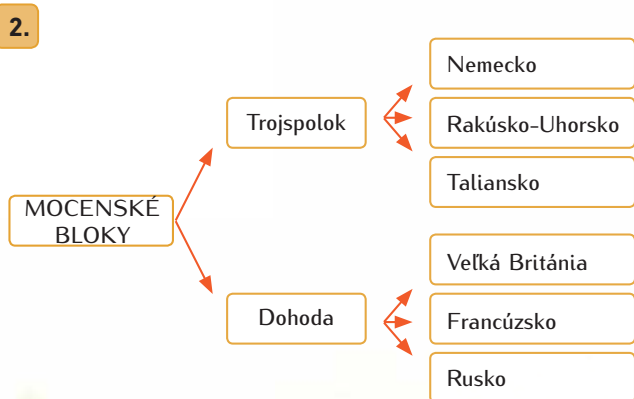

I. PRVÁ SVETOVÁ VOJNA

Osudné výstrely zo Sarajeva

1. Veľká Británia – ochránenie vlastného koloniálneho panstva
Taliano – vyriešenie územných sporov s Rakúsko-Uhorskom
Rakúsko-Uhorsko – vytlačenie Ruska z Balkánu a oslabenie Srbska
Francúzsko – znovuzískanie Alsaska-Lotrinska
Rusko – získanie prístupu k Stredozemnému moru
Nemecko – získanie dominantného postavenia v Európe

3. 28. júna, 1914, František Ferdinand d'Este, Rakúsko-Uhorsku, František Ferdinand d'Este, Žofia, 28. júna, 1914, Gavrilo Princip, Čierna ruka, František Jozef I., 28. júla, 1914, Srbsku

4. Wilhelm II. – Nemecko: „*Teraz alebo nikdy!*“
František Jozef I. – Rakúsko-Uhorsko: „*Prevzal som trón za najťažších okolností a odovzdávam ho za okolností ešte ťažších...*“

5. Švédsko, Nórsko, Dánsko, Španielsko, Švajčiarsko, Albánsko, Holandsko

6. tajnička: STARÝ MOST

Svet zachvátený vojnou

1. samostatná práca s dokumentom (list francúzskeho vojaka z frontu 1. svetovej vojny)

BITKA	ROK	CHARAKTERISTIKA
bitka pri rieke Marne	1914	<ul style="list-style-type: none"> • zlomová bitka • vojna sa mení na zákopovú
bitka pri Ypres	1915	Nemci prvýkrát použili chemické zbrane (plyn chlór a yperit)
bitka pri Verdune	1916	<ul style="list-style-type: none"> • najväčšia bitka prvej svetovej vojny • „operácia rozsudok“ (stratégia vykrvácania) • významnú úlohu v tejto bitke zohral R. Nivelle
bitka pri rieke Somme	1916	• najkrvavejšia bitka, Briti prvýkrát nasadili tanky

2.

TROJSPOLOK	ŠTÁT Y DOHODY (pôvodné)
Nemecko	Veľká Británia
Rakúsko-Uhorsko	Francúzsko
Taliano	Rusko

CENTRÁLNE MOCNOSTI	ŠTÁT Y DOHODY (pripojili sa počas vojny)	
Nemecko	Rumunsko	Taliano
Rakúsko-Uhorsko	Čierna Hora	Srbsko
Turecko	Japonsko	USA
Bulharsko	Belgicko	Grécko

Taliano – nechcelo vstúpiť do prvej svetovej vojny po boku Rakúsko-Uhorska v dôsledku nevyriešených územných sporov, po vypuknutí vojny sa v roku 1915 pridalo k štátom Dohody.

3. Mikuláš II., február, Vladimíra Iljiča Lenina, november, október
samostatná práca

4. ATENTÁT – útok na život významnej osoby
MOBILIZÁCIA – uvedenie vojenských síl do pohotovosti

ANEXIA – násilné pripojenie územia iného štátu
ULTIMÁTUM – oznámenie požiadaviek s udaním časovej lehoty na ich splnenie, obsahujúce hrozbu
OFENZÍVA – útok
KAPITULÁCIA – priznanie porážky
CIVILISTA – človek, ktorý sa nezúčastňuje bojov (nevojak)

Ako sa rodil mier

1. C, D, E, B, A

2. BOSNU A HERCEGOVINU

MARNE

FERDINANDA

SPOLOČNOSŤ NÁRODOV

BRUSILOVOVA

ALSASKA-LOTRINSKA

CENTRÁLNYCH MOCNOSTÍ

tajnička: RADA PIATICH

3. samostatná práca

4. DAVID LLOYD GEORGE, WOODROW WILSON, GEORGES CLEMENCEAU

tajnička: VERSAILLES

Zopakujme si...

1. Veľká Británia

kolónie: India, Egypt, Kanada

2. Trojspolok – Nemecko, Rakúsko-Uhorsko, Taliansko

Dohoda – Veľká Británia, Francúzsko, Rusko

3. b)

4. 4, 1, 2, 3, 5

5. Nemecko, Rakúsko, Bulharsko, Maďarsko, Turecko

6. Georges Clemenceau

7. a) WOODROW WILSON
b) DAVID LLOYD GEORGE
c) GEORGES CLEMENCEAU
d) VITTORIO ORLANDO
e) KINMOČI SAIONDŽI

8. a) Alžírsko (resp. Maroko, Tunisko)
b) 1908
c) 28. júna 1914
d) Nemecko, Rakúsko-Uhorsko a Taliansko
e) bolševikov
f) 1915
g) 1918
h) 1914 – 1915, Medzilaborce, Snina, Humenné, Svidník, Bardejov, Stropkov

II. SLOVENSKO V ROKOCH 1914 -1918

Svetová vojna a Slováci

1. Slováci reagovali na vypuknutie prvej svetovej vojny s **nevôľou a odporom**. Mnohí Slováci sympatizovali s **Ruskom (a Srbskom)**. Avšak **Rusko** prešlo prešlo **koncom** roka 1914 do útoku a napadlo Karpaty. Boje na tomto území trvali až do roku **1915**. V priebehu vojny sa začala formovať myšlienka spoločného štátu Slovákov a **Čechov**. O ich budúcnosti napokon rozhodol **zahraničný** odboj.
2. MEDZILABORCE, HUMENNÉ, BARDEJOV, SNINA, SVIDNÍK, STROPKOV
3. PASIVITU, UHORSKÁ VLÁDA, PREHRA, POĽSKOM, HLASISTI, ŠROBÁROM

Slovenský a český zahraničný odboj

1. tajnička: MASARYK
2. c)
3. MASARYK – ZBOROV
ŠTEFÁNIK – PIAVA
BENEŠ – TERRON
4. b)
5. kód 4-1-2-6-3-5: Cleverlandská dohoda
6. samostatná práca s dokumentom (Cleverlandská dohoda)

Milan Rastislav Štefánik

1. Milan Rastislav Štefánik pochádzal z 12 detí a narodil sa v rodine **evanjelického farára**. Po štúdiách v **Prahe**, kde vyštudoval astronómiu, sa rozhodol odísť do Paríža. Nastúpil do francúzskej armády a pôsobil v nej ako **letec (letecký fotograf)**. Úspechy dosiahol aj vo svojej vedeckej činnosti. Precestoval svet – dostal sa na **Tahiti**, kde pozoroval Halleyho kométu, a zároveň sa zaradil medzi prvých fotografov tejto tichomorskej oblasti. Pri návrate na Slovensko tragicky zahynul pri **leteckej** havárii.
2. tajnička: MINISTER VOJNY

Oslobodené Slovensko

1. D, A, B, C, E
domáci odboj – Matúš Dula, Andrej Hlinka, Vavro Šrobár
zahraničný odboj – Milan Hodža, Edvard Beneš
2. samostatná práca s dokumentom (vyhlásenie ČSR)
3. samostatná práca s dokumentom (Deklarácia slovenského národa - Martinská deklarácia)
4. tajnička: DEKLARÁCIA

Zopakujme si...

1. b)
neutrálny štát
2. d)
3. a)
4. Amerike (USA), Cleveland, Pittsburská, Woodrowa Wilsona, Washington, Praha, 28. októbra, 1918, Rakúsko-Uhorska, 2, Deklarácie slovenského národa (Martinskej deklarácie)
5. b)
6. 1 vznik Československej národnej rady
4 vyhlásenie vzniku ČSR v Prahe
3 Washingtonská deklarácia
5 havária M. R. Štefánika
2 Cleverlandská dohoda
7. Milan Rastislav Štefánik – podpredseda ČSNR, francúzsky generál, minister vojny, letecký fotograf
Tomáš Garrigue Masaryk – prezident ČSR, pražský profesor, predseda ČSNR
Vavro Šrobár, – senátor Národného zhromaždenia, právnik, agrárny politik, hlasista
8. d)
9. 30. máj 1918 – Pittsburská dohoda
18. október 1918 – Washingtonská deklarácia
30. október 1918 – Deklarácia slovenského národa

III. MEDZIVOJNOVÁ EURÓPA

Nové štáty na mape Európy

1. RUSKO, NEMECKO, RAKÚSKO-UHORSKO

2.

ZMIERNENIE VOJENSKÉHO NAPÄTIA 4, 6, 7, 11, 12	ZMIERNENIE POLITICKÝCH TLAKOV 1, 2, 3, 8
ŠTÁTOTVORNÉ BODY 3, 9, 10, 13	ZÁRUKA DODRŽANIA MIERU 14

vznik Československa – 10. bod

3.

Tieto pobaltské krajiny...
L I T V A
L O T Y Š S K O
E S T Ó N S K O

Obyvatelia žili už celé storočie...
F Í N S K O

V 18. storočí bolo územie štátu...
P O L S K O

Dňa 28. októbra 1918...
Č E S K O S L O V E N S K O

Na čele štátu stál...
M A Ď A R S K O

Ako sa Lenin dostal k moci

1. KOMUNIZMUS

2. Mikuláš II. – B, E

Vladimír I. Lenin – D, F

Josif V. Stalin – A, C

3.

DEMOKRATICKÝ REŽIM A, C, D, I	TOTALITNÝ REŽIM B, E, F, G, H
----------------------------------	----------------------------------

4. BOLŠEVIZMUS – radikálna forma marxizmu iniciovaná Vladimírom Iljičom Leninom

INDUSTRIALIZÁCIA – priemyselňovanie

KOLEKTIVIZÁCIA – združstevňovanie (vytváranie roľníckych družstiev)

GULAG – pracovný tábor, názov pochádza zo skratky „Hlavná správa nápravno-pracovných táborov“

DIKTATÚRA – neobmedzená vláda jednotlivca, politickej strany alebo spoločenskej triedy

Mussolini a jeho čiernoodenci

1. Fašizmus je systém s pevnou ústrednou vládou. Všetky právomoci v štáte **má** vodca s úzkou elitou, hlavný podiel na riadení štátu **nemajú** obyvatelia. **Odmieťa sa** demokratický spôsob riadenia štátu, vojna sa pokladá za **dobro**, pretože fašizmus **uznáva** moc a silu. Fašisti považovali rýchle a jednoduché riešenia problémov za **žiadúce**.

2. PORAZENÉ, MUSSOLINI, ZOSTAVENÍM, DEMOKRATICKÝ, FAŠISTICKÝ ŠTÁT, DUCE

tajnička: FASCES

3.

KOMUNIZMUS	FAŠIZMUS
H	L
D	B
J	A
K	I
E	F
G	C

Hitlerova diktatúra v Nemecku

1. MNÍCHOV

2. WEIMARSKÁ REPUBLIKA, EBERT, NACIZMUS, NSDAP, SA, SS, RASIZMUS, 1933, ADOLF HITLER

- 3. C, E, B, D, A
- 4. GESTAPO – nemecká tajná polícia
PROPAGANDA – agresívne rozširovanie rôznych myšlienok alebo ideológií
REPARÁCIE – náhrady vojnových škôd
KANCELÁR – predseda vlády
NACIZMUS – reakčná politická ideológia v Nemecku

Míľniky vedy a techniky

- 1. Charles Lindbergh, Alexander Fleming, Albert Einstein, Iréne a Frédéric Curieovci
- 2. CITROËN – Francúzsko
AUSTIN – Anglicko
FIAT – Taliansko
FORD – USA
VOLKSWAGEN – Nemecko
PRAGA – Československo
- 3. INZULÍNU

Zlaté dvadsiate roky Nové cesty umenia a architektúry

- 1. MDCCCXCVI – 1896

2.

DADAIZMUS	SURREALIZMUS
G	D
B	I
H	A
E	C
J	F

- 3. LE CORBUSIER, MIES VAN DER ROHE, LLOYD WRIGHT

Zopakujme si...

- 1. Rusko, Nemecko, Rakúsko-Uhorsko
- 2. Československo, Fínsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko, Maďarsko, Poľsko
- 3. samostatná práca
- 4. b)
- vznik ZSSR
- Mussoliniho „pochod na Rím“
- 5. a) zakladateľ sovietskeho štátu, zakladateľ komunistickej totality
b) neobmedzený diktátor Sovietskeho zväzu, nástupca Lenina
c) programový spis Mein Kampf, titul Fűhrer
d) uskutočnil „pochod na Rím“, titul „duce“
- 6. samostatná práca
- 7. Albert Einstein
- 8. žaba – koník
Marc Chagall – Charlie Spencer Chaplin
rock – jazz
dadaizmus – surrealizmus
seriál – film
- 9. Nemeckého, Weimarská, 1929 – 1933, Adolf Hitler, Fűhrer, 1933, Mein Kampf (Môj boj), 1925, 30. apríla, 1945, Evou Braunovou

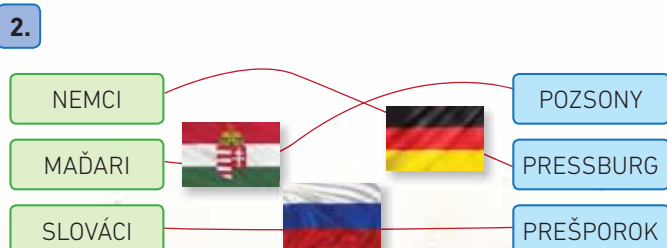
IV. ČESKOSLOVENSKO V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ

Slovensko vstupuje do Česko-slovenského štátu

1. Čechy – Praha
Morava a Sliezsko – Brno
Slovensko – Bratislava
Podkarpatská Rus – Užhorod
2. B, D, A, C
3. MALÁ DOHODA
ČESKOSLOVENSKO, JUHOSLÁVIA, RUMUNSKO
MAĎARSKA

Bratislava – hlavné mesto Slovenska

1. lodný a nákladný prístav, sídlo konzulátov, medzinárodné letisko, silná športová základňa, železničné spojenie s Prahou, sídlo prvej banky na Slovensku

3. NAJVÄČŠÍM, MARTIN, MAĎARSKEJ, KOMENSKÉHO, SLOVENSKE NÁRODNÉ, DUNAJSKÉ
tajnička: MANDERLÁK
4. samostatná práca s dokumentom

Slovensko hľadá svoju cestu

1. samostatná práca s dokumentom (prejav Andreja Hlinku, vznik ČSR)
2. E, D, C, A, B
centralistický prúd – Ivan Dérer, Milan Hodža
autonomistický prúd – Andrej Hlinka, Martin Rázus
socialistický prúd – Viliam Široký

3. samostatná tvorivá práca

Zápas o každodenný chlieb

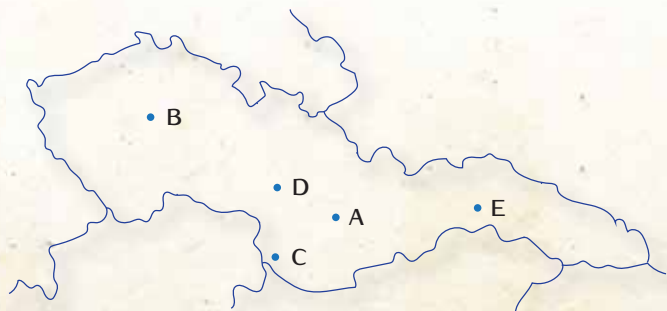
1. samostatná práca s dokumentom
2. samostatná práca
3. BAĽA – výroba obuvi
ŽELEZIARNE PODBREZOVÁ – obrábanie kovov
ZBROJOVKA BRNO – výroba zbraní
ŠKODA – výroba automobilov
KATARÍNSKA HUTA – sklárstvo
samostatná práca
4. kód 4-5-2-3-1: Imrich Karvaš

Nepoznaná sloboda

1. dobrovoľné hasičské spolky, cirkevné (náboženské, kresťanské), Matici slovenskej, futbal
2. tajnička: DEMOKRACIA
3. samostatná tvorivá práca

Škola – základ života

1. A – Martin, B – Praha, C – Bratislava, D – Brno, E – Košice

2. V roku 1918 existovalo na Slovensku len 270 ľudových **cirkevných** škôl. Všetky boli v zlom stave, preto prvým cieľom v oblasti školstva bolo odstránenie **ne-**

gramotnosti obyvateľstva. V krátkom čase sa zaviedol slovenský vyučovací jazyk. Zaviedla sa aj **povinná** školská dochádzka. V roku 1919 už existovala prvá slovenská vysoká škola – Univerzita **Komenského** v **Bratislave**, ktorá mala tri fakulty – filozofickú, právnickú a **lekársku**.

3. lučba – chémia, silospyt – fyzika, prírodospyt – prírodoveda, počty – aritmetika, cvičba – cvičenia, mravy – správanie, merba – geometria

Spoluobčania či protivníci?

1. SLOVÁCI, MAĎARI, NEMCI, ŽIDIA, ČESI, POLIACI, RUSÍNI A UKRAJINCI, RÓMOVIA

tajnička: NÁRODNOSTNÁ MENŠINA

2. VELKOSŤ MENŠÍN:

2. Na Slovensku žiadali najväčšie práva **Maďari**.

3. **Nemci** požadovali vytvorenie vlastnej samosprávy. PRÁVA MENŠÍN:

2. Sexuálne menšiny **nemohli** uzatvárať manželstvá. SPOLUPRÁCA S MENŠINAMI:

1. Problémy menšín **sa nikdy nepodarilo** vyriešiť k spokojnosti všetkých.

2. Slováci sa **nemuseli** povinne učiť dva menšinové jazyky.

3. Židia, Poliaci, Rómovia, Maďari, Rusíni (resp. Ukrajinci), Nemci

Kultúrny rozlet Slovenska

1. Martin Benka – výtvarné umenie, obraz Slovenská rodina
Fridrich Weinwurm – architektúra, bytové domy Unitas
Karol Plicka – réžia, scenáristika, dokument Zem spieva
Ján Smrek – literatúra, Cválajúce dni
Paľo Bielik – kinematografia, film Jánošík

2. Matice slovenskej, Umelecká beseda slovenská, Bra-

tislave, operu, slovenská činohra, Slovenská filharmónia

3. Jánošík, Martin Benka, Oskar Nedbal, architekt, Fridrich Weinwurm

tajnička: MODERNA

4. tajnička: ŽIVÝ BIČ

Mračná nad Československom

1. spojenci – Sovietsky zväz, Francúzsko, Rumunsko, Juhoslávia, Veľká Británia

protivníci – Nemecko, Rakúsko, Taliansko, Maďarsko, Poľsko

2. Adolf Hitler, Československo, Nemecko, Maďarsko, Uhorsko, Poľsko, Sudetonemeckú, Karpatonemeckú, Francúzsku, 1938, Veľká Británia, Francúzsko, Nemecku

3. samostatná práca s dokumentom (Mníchovská konferencia, 1938)

4. Benito Mussolini, A

Adolf Hitler, B

Arthur Neville Chamberlain, C

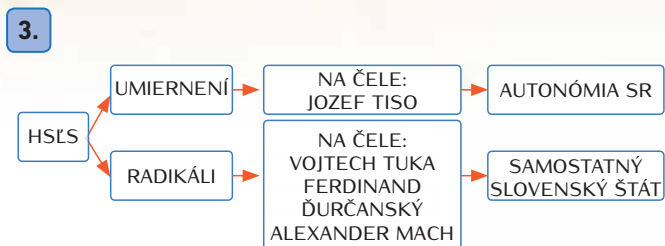
Édouard Daladier, D

Rozbitie Česko-slovenskej republiky

1. červená: západné pohraničie (Sudety) – Nemecko
modrá: severné oblasti Slovenska (Orava, Spiš) – Poľsko

zelená: južné oblasti Slovenska a Podkarpatskej Rusi po Chust – Maďarsko

2. 29.09.1938
06.10.1938
02.11.1938
14.03.1939
15.03.1939

4. tajnička: AUTONÓMIA

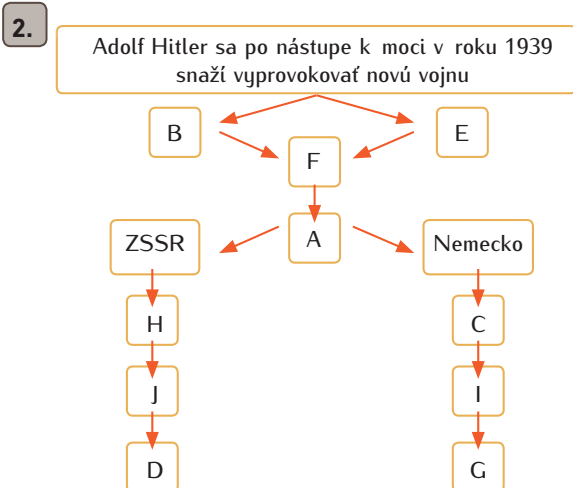
Zopakujme si...

1. b)
2. d)
3. c)
4. b)
5. a)
6. a) predseda HSLŠ, katolícky kňaz
b) slovenský ekonóm, spoluzakladateľ Národohospodárskeho ústavu Slovenska
c) slovenský maliar, moderné európske umenie
d) český režisér, film Jánošík
e) minister školstva, presadzovanie čechoslovakistickej koncepcie
7. a), b), c)
8. b)
9. a)
10. Národného zhromaždenia, 20, spolky, odborové organizácie
11. c)
12. b)
13. 5, 1, 4, 2, 3
14. film Jurošík, Martinská arbitráž, 29.9.1939, vyhlásenie autonómie v Martine
15. c)
16. a)
17. d)

V. DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA

Európa – obeť diktátorov

1. B. Mussolini – B, D
J. V. Stalin – A, C
A. Hitler – E

3. anšlus Rakúska
napadnutie Poľska Nemeckom
dohoda Nemecka a ZSSR o neútočení (pakt Molotov – Ribbentrop)
Nemecko vystupuje zo Spoločnosti národov
letecká vojna Nemecka proti Veľkej Británii
4. Arthur Neville Chamberlain, Benito Mussolini, Joseph Goebbels

Život v okupovanej Európe

1. samostatná práca s dokumentom (Denník Anny Frankovej)
2. ARBEIT MACHT FREI!
DACHAU, TREBLINKA, MATTHAUSEN, SOBIBOR,
MAJDANEK, BERGEN-BELSEN
3. 1 500 000, Josef Mengele, Treblinka, Červenou armádou
4. samostatná práca

Veľmoci proti Hitlerovi

1. samostatná práca s dokumentom (bitka o Stalingrad, 1942-1943)

2. NAJVÄČŠIA TANKOVÁ BITKA PRI KURSKU - leto 1943
POULIČNÉ BOJE V STALINGRADE – 1942 – 1943
LETECKÝ ÚTOK NA PEARL HARBOR – december 1941
3. tajnička: VEĽKÁ TROJKA

Porážka Nemecka a jeho spojencov

1. tajnička: OVERLORD
2. samostatná práca s dokumentom (zhodenie atómovej bomby na Hirošimu)
3. ROOSEVELT, CHURCHILLOM, STALINOM, TEHERÁNE, JALTE, POSTUPIME, ROOSEVELTA, TRUMAN, NORIMBERG, AMERICKÚ, FRANCÚZSKU, BRITSKÚ, SOVIETSKU
4. tajnička: ORGANIZÁCIA SPOJENÝCH NÁRODOV
vlajka: D

Zopakujme si...

1. b)
2. Mníchov, Československa (Čiech a Moravy), 29. – 30.9., 1938, Nemecko – Adolf Hitler, Taliansko – Benito Mussolini, Francúzsko – Édouard Daladier, Veľká Británia – Neville Chamberlain
3. Rumunsko, Maďarsko, Slovensko, Bulharsko
4. Židia, Rómovia, Svedkovia Jehovovi, homosexuáli
5. b)
6. a)
7. d)
8. Charles de Gaulle
9. útok na Poľsko – 1. 9. 1939
vylozenie v Normandii – 6. 6. 1944
útok na Pearl Harbor – 7. 12. 1941
kapitulácia Nemecka – 8. 5. 1945
napadnutie ZSSR Nemeckom – 22. 6. 1941
zhodenie atómových bômb na Hirošimu a Nagasaki – 6. a 8.8.1945
kapitulácia Japonska – 2.9.1945
10. Švédsko, Švajčiarsko, Španielsko, Írsko
11. b)

VI. DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA A SLOVENSKÝ ŠTÁT

Vznik nového štátu

1. ROZBITIE, RADIKÁLNI, EMIL HÁCHA, VÝNIMOČNÝ STAV, JOZEFOM TISOM, KAROLA SIDORA, SLOVENSKÉHO ŠTÁTU
2. tajnička: RIBBENTROP
3. samostatná práca
4. VÝNIMOČNÝ STAV – stav ohrozenia štátu
INTEGRITA – celistvosť, neporušenosť
SUVERENITA – zvrchovanosť, nezávislosť, samostatnosť
SEPARATIZMUS – politické úsilie o oddelenie časti štátneho územia od jeho celku
PROTEKTORÁT – formálne autonómny útvar, ktorý je pod ochranou alebo správou iného štátu

Nový štát na mape Európy

1. tajnička: MALÁ VOJNA
2. kód 3-5-6-1-4-2: USA
3. 1. „Malá vojna“ sa odohrala medzi **Maďarskom** a Slovenským štátom.
3. Hitler považoval Slovákov za „**menejcenný**“ národ“.
6. Ferdinand Čatloš sa stal v novej republike ministrom **obrany**.

Život v Slovenskom štáte

1. nezamestnanosti, Nemecka, vojnoví zbohatlíci, arizácie, zimná pomoc, Nemecko, satelity, Chorváti
2. Trikota Vrbové – odevné závody
Baňa Partizánske – výroba obuvi
Nehera Trenčín – odevné závody
Dynamit Nobel Bratislava – výroba výbušnín
Slovakofarma Hlohovec – výroba liečiv

3.

KULTÚRA

- Pre politikov bolo dôležité vytvárať národné mýty na pozdvihnutie kultúrneho vnímania.
- Neexistovala cenzúra a nikto nekontroloval kultúrne inštitúcie.
- Štát vytváral nové vedecké a vzdelávacie inštitúcie.
- Nedarilo sa divadlu, vydávalo sa len málo kníh.
- Kultúra sa nikdy úplne nepodriadila totalitnému systému.

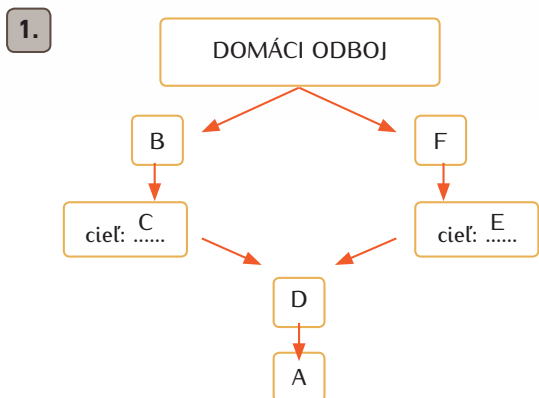
HOSPODÁRSTVO

- Hospodárstvo SR bolo podriadené vojenskému stavu.
- Závody vyrábali súčiastky pre armádu a dodávali ich Nemecku.
- Slovenskí roľníci mali problémy s predajom svojich výrobkov.
- Počas vojny sa v SR nevybudovali žiadne nové cesty ani železnice.
- Hospodárska situácia nebola natoľko priaznivá, aby sa vyplácali rodinné prídavky či dôchodky.

Aký bol Slovenský štát?

1. J. Tiso – U, B
A. Mach – R, E
V. Tuka – R, A
F. Ďurčanský – R, D
K. Sidor – U, C
2. nie, áno, nie, nie, áno, áno
3. tajnička: DÁVIDOVA
Izrael
4. nie, áno, áno, nie, nie, áno, nie, nie
5. samostatná práca

Slovenské národné povstanie

2. A, D, C, B
3. Brezno – Banská Bystrica – Zvolen
4. partizánske, Slovenská národná rada, Vianočnou dohodou, Šmidke, Ursíny, povstania, Golian, Viest, Banská Bystrica, demokratickej, rovnoprávnosť, hôr, partizánsku
tajnička: ZAČNITE S VYSTAHOVANÍM

Zopakujme si...

1. d)
2. a)
3. d)
4. Slovensko – Maďarsko – Malá vojna
Nemecko – ZSSR – plán Barbarossa
Čechy a Morava – protektorát
Nemecko – Poľsko – začiatok druhej svetovej vojny
5. b), c)
6. a), b), c), d)
7. d)
8. b)
9. 1 vytvorenie prvých partizánskych skupín
4 vytvorenie SNR
5 vypuknutie SNP

3 podpísanie Vianočnej dohody

2 spojenecká zmluva so ZSSR

10. c)
11. b)
12. a) demokracia
b) umiernené krídlo
c) Ferdinand Čatloš
d) zvýšenie nezamestnanosti
e) zahraničný odboj
f) Vojenské ústredie
g) Revúca

VII. SVET PO DRUHEJ SVETOVEJ VOJNE

Rozdelenie Európy

1. samostatná práca s dokumentom (Deklarácia OSN)
2. „Povinnosťou veľkých krajín je SLÚŽIŤ a nie VLÁDNUŤ svetu.“
- 3.

Organizácia:	NATO
Sféra vplyvu:	západná
Vedúci člen:	USA
Členovia organizácie:	Francúzsko, Veľká Británia, Rakúsko, NSR, Taliansko, Belgicko, Dánsko, Poľsko, ČSR, Bulharsko, Rumunsko, NDR, Maďarsko

Organizácia:	Varšavská zmluva
Sféra vplyvu:	východná
Vedúci člen:	ZSSR
Členovia organizácie:	Francúzsko, Veľká Británia, Rakúsko, NSR, Taliansko, Belgicko, Dánsko, Poľsko, ČSR, Bulharsko, Rumunsko, NDR, Maďarsko

Na západ od „železnej opony“

1. Po **druhej** svetovej vojne bolo Nemecko rozdelené na štyri okupačné zóny: americkú, britskú, **francúzsku** a sovietsku. USA a Veľká Británia chceli najprv obnoviť nemecké **hospodárstvo** a až potom od Nemecka požadovať zaplatenie vojnových **reparácií**. Sovietsky zväz však žiadal okamžité splácanie vojnových škôd. Tento vývoj viedol ku konečnému **rozdeleniu** Nemecka. V roku 1953 vznikla Nemecká **spolková** republika (NSR) a Nemecká **demokratická** republika (NDR). NSR sa stala súčasťou **západného** bloku a NDR zase súčasťou **východného** bloku.

2.

ZÁPADNÉ NEMECKO	VÝCHODNÉ NEMECKO
demokratický štát	totalitný štát
účasť na Marshallovom pláne	neúčasť na Marshallovom pláne
vyššia životná úroveň	nížšia životná úroveň
člen NATO	člen Varšavskej zmluvy
VB, Francúzsko, USA	ZSSR

3. B, C, A

4.

Na východ od „železnej opony“

1. SATELIToch, TOTALITNÝ REŽIM, KOMUNISTICKEJ STRANY, JUHOSLÁVIA, JOSIP BROZ TITO, STALINovi, JUHOSLÁVIE, PARTIZÁNI, ČERVENÁ ARMÁDA, SOVIETSKYM ZVÄZOM, MOSKVY, ŠKOLSTVOM, KULTÚROU, TLAČOU, POLITICKÉ PROCESY, ŽIVOTNÁ ÚROVEŇ, DEMOKRATICKÉHO SVETA
2. vláda jednej politickej strany, cenzúra tlače, zoštátnenie, znárodnenie veľkostatkov

3.

NÁZOV ORGANIZÁCIE VÝCHODNÉHO BLOKU	ROK ZALOŽENIA	CIEĽ
Rada vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP)	1949	hospodárska spolupráca
Varšavská zmluva 1. veliteľ: Ivan Konev	1955	vojenská a politická spolupráca

NÁZOV ORGANIZÁCIE ZÁPADNÉHO BLOKU	ROK ZALOŽENIA	CIEĽ
Európska organizácia pre hospodársku spoluprácu (OEEC)	1948	hospodárska spolupráca
NATO 1. veliteľ: Dwight Eisenhower	1949	vojenská a politická spolupráca

4. SOVIETIZÁCIA – zavádzanie sovietskeho režimu
 INFORMBYRO – nástupnícka organizácia Kominterny
 ZNÁRODNENIE – prevod majetku do vlastníctva štátu
 POLITICKÝ PROCES – vykonštruovaný súdny proces s vopred určeným priebehom a výsledkom
 PAKT – medzištátna dohoda, zmluva
 CENTRÁLNE PLÁNOVANIE – štátom plánované ekonomické aktivity so stanovenými kvótami, častým výsledkom je nadprodukcia

Koniec kolonializmu

1. KOLONIZÁTOR: Portugalsko, Francúzsko, Belgicko
 KOLÓNIA: Kongo (Belgicko), Kambodža (Francúzsko), Alžírsko (Francúzsko), Angola (Portugalsko), Laos (Francúzsko)
2. Vietnam, Kórea, India
3. B, A, D, C
4. tajnička: KORMIDELNÍK

Rovnováha strachu

1. Josif Vissarionovič Stalin, 1953, gulagov, 1956, XX., Nikita Sergejevič Chruščov, 1964, Leonida Iljiča Brežneva.

2. tajnička: STUDENÁ VOJNA

3. Nikita Sergejevič Chruščov
- rozhodol o vybudovaní Berlínskeho múru
 - v roku 1964 bol zosadený z funkcie Fidel Castro
 - nechal na Kube rozmiestniť sovietske rakety John Fitzgerald Kennedy
 - uvalil na Kubu námornú blokádu
 - v roku 1963 bol naňho spáchaný atentát

4.

JADROVÉ ZBRANE:	BIOLOGICKÉ A CHEM. ZBRANE:	STRATEGICKÉ ZBRANE:
B, D, G	A, E, F	C, H

Koniec nehybnosti

1. 1. b)
 2. a), b)
 3. c)
 4. b), c)
 5. a)
2. Alexander Solženicyn – B, D, F, H
 Andrej Sacharov – A, C, E, G
3. samostatná práca s dokumentom (Konferencia o bezpečnosti a spolupráci v Európe)

Svetlá a tiene civilizácie

1.

USA / ZSSR	NÁZOV / MENO	ROK
ZSSR	SPUTNIK 1	1957
ZSSR	pes Lajka	1957
ZSSR	Jurij Gagarin	1961
ZSSR	Valentina Tereškiová	1963
USA	Neil Armstrong	1969

2. ANTIBIOTIKÁ, EMAIL, CHEMOTERAPIA, INTERNET, TRANSPLANTÁCIA
tajnička: BAJKONUR
3. EKUMENIZMUS – hnutie za zjednotenie všetkých náboženstiev
ENVIRONMENTALISTIKA – náuka o životnom prostredí
EKOLÓGIA – náuka o ochrane a tvorbe životného prostredia
GLOBALIZÁCIA – proces narastania medzinárodného prepojenia vo všetkých oblastiach
DRUŽICA – umelé kozmické teleso
4. Hirošima, Nagasaki, Urals, 1979, Harrisburg, 1986, Černobyl, 2011, Fukušima
5. 541 metrov, 1776 stôp, 104, Národný pamätník, vyhliadkové miesta, vydavateľstva Conde Nast

Umenie „salónov a ulíc“

1. Andy Warhol – E, 4
Federico Fellini – A, 1
James Dean – C, 3
John Lennon – B, 5
Jörn Utzon – D, 2
2. abstrakcionizmus, pop-art, neorealizmus, hippies, spoločenských pravidiel, spontánnosti
3. samostatná práca

Zopakujme si...

1. c), d)
2. b)
3. b)
4. Spoločnosť národov, New York, ľudských práv, generálny tajomník, zhromaždení
5. c)

6. a)
7. b)
8. Mahátmá Gándhí
9. a)
10. b)
11. MICHAIL GORBAČOV, HOSPODÁRSKU, PERESTROJKA, CENTRÁLNEHO, SÚKROMNÉHO PODNIKANIA, ZNÍŽENIU, NEZAMESTNANOSTI, ZREFORMOVAŤ
12. c)
13. a) Jackson Pollock, Andy Warhol
b) Rolling Stones, Elvis Presley
c) Federico Fellini, James Dean
d) Alexander Solženicyn
e) Bertrand Goldberg, Jörn Utzon

VIII. SLOVENSKO V OBNOVENEJ ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKE

Návrat Slovenska do obnovenej ČSR

1. kód 4-5-2-3-1-6: Kalinov
2. samostatná práca s dokumentom (Košícký vládny program)

3.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA (1939 – 1945)	ČESKOSLOVENSÁ REPUBLIKA (1945 – 1948)
Jozef Tiso	Edvard Beneš
totalita	demokracia
vláda jednej strany	všetky politické strany
priaznivý stav hospodárstva	nutná hospodárska obnova
Nemecko	ZSSR

4. samostatná tvorivá práca

Pod Stalinovým tieňom

1. výsledky volieb v Českých krajinách: 1. Komunistická strana Československa, 2. Československá sociální demokracie, 3. Československá strana lidová, 4. Československá strana národně socialistická
výsledky volieb na Slovensku: 1. Demokratická strana, 2. Komunistická strana Slovenska, 3. Strana slobody, 4. Strana práce
2. „totalitný“, stolár, 80 000, v Národnom památniku na pražskom vrchu Vítkov, Antonín Zápotocký
3. NÁRODNÝ FRONT – organizácia, v ktorej museli byť organizované všetky politické strany a spoločenské organizácie
CENTRALIZMUS – spôsob riadenia štátu, v ktorom všetky rozhodnutia vychádzajú z jedného centra
FEDERATÍVNE USPORIADANIE ŠTÁTU – spojenie viacerých štátov, ktoré si ponechávajú vlastné kompetencie, viaceré však presúvajú na spoločné federálne orgány a federálnu vládu

PROLETÁR – príslušník robotníckej triedy

DEMISIA – odstúpenie z funkcie

Sovietizácia Československa

1. Viliam Široký: C, E
Ján Vojtaššák – A, F
Vladimír Clementis – G, B
Jozef Lettrich – D, H
2. česká, vlastizradu, obesením, jedinou, Gottwalda, Albert Einstein, 1950
3. VLASTIZRADA, NOVOTNÝ, VÄZENIE, SOVIETIZÁCIA, NEKOMUNISTA, ROZHLAS, SABOTÁŽ, JEDNOTNÁ KANDIDÁTKA, TRIEDNI NEPRIATELIA, ŠPIONÁŽ, ŠTÁTNA BEZPEČNOSŤ
tajnička: ZVÄZ MLÁDEŽE

Dve tváre komunistickej totality na Slovensku

1. tajnička: SÚDRUH
2. VÝCHODOSLOVENSKE ŽELEZIARNE (výroba ocele), LETECKÉ OPRAVOVNE (oprava lietadiel a vrtuľníkov), TESLA ORAVA (výroba televízorov), CALEX (výroba chladničiek), ODEVA (výroba odevov, oblekov)
3. samostatná práca (film Ucho)

Neúspešný pokus o reformu

1. B, C, A, D

2.

50. ROKY	KONIEC 60. ROKOV
A, D, G, H, J	B, C, E, F, I

3. samostatná práca s dokumentom (vpád vojsk Varšavskej zmluvy do ČSR)

4. 1. OKUPÁCIA
2. SPOJENEC
3. REFORMA
4. CENZÚRA
5. SLOBODA
tajnička: DUNAJ
vlajky štátov: ZSSR, Maďarsko, Poľsko, Bulharsko
5. Som slovenský prozaik... Dominik Tatarka
V rokoch 1968 až 1993... Karel Kryl
Patrím medzi obľúbené... Jaroslava Blažková
Moja slubná spevácka kariéra... Marta Kubišová

Umŕtvená spoločnosť

1. kód 3-2-1-4-3-1: Charta 77
samostatná práca s dokumentom (Charta 77)
2. samostatná tvorivá práca
3. KONTRAREVOLÚCIA – zvrhnutie štátnej moci
SAMIZDAT – dielo publikované tajne kvôli cenzúre
„SOCIALIZMUS S LUDSKOU TVÁROU“ – reformný proces
NORMALIZÁCIA – reálny socializmus

Slovenská kultúra v podmienkach totality

1. A – Bratislava, B – Martin, C – Bratislava, D – Banská Bystrica
2. Napriek prísnemu dozoru politických orgánov dokázala kultúra na Slovensku rozkvitať. Jediným akceptovaným umeleckým smerom bol **socialistický** realizmus, prebraný podľa sovietskeho vzoru. Základom sa stala **masová** kultúra, ktorá získala ešte väčší význam po zavedení televízneho vysielania na Slovensku v roku 1956. Pre socialistický režim bola typická cenová **dostupnosť** kultúrnych podujatí pre široké masy. Medzi nové inštitúcie patrili Slovenská akadémia **vied** alebo Slovenská **národná** galéria. Slovenské umenie vo svete preslávila aj knižná **grafika**. Za najväčší úspech sa dodnes považuje udelenie Oscara v roku 1966 za film Obchod na **korze**.

3. Jozef Króner – A, F
Ondrej Nepela – G, I
Pavol Hammel – B, H
Ladislav Mňačko – D, J
Jozef Golonka – C, E
4. VINCENT HLOŽNÍK, ALBÍN BRUNOVSKÝ,
DUŠAN KÁLLAY
tajnička: SPARTAKIÁDA

Zopakujme si...

1. b)
2. d)
3. c)
4. a)
5. 6 – vpád vojsk Varšavskej zmluvy do ČSSR
3 – februárový prevrat
2 – prvé slobodné voľby v ČSR
5 – Dubček prvým tajomníkom
4 – prijatie názvu ČSSR
1 – Košický vládny program
6. Komunistická strana Československa, Demokratická strana, Klement Gottwald, 1948, komunistickú
7. b)
8. b), c), d)
9. a) industrializácia, elektrifikácia
b) vykonštruovaný proces, triedny nepriateľ
c) kolektivizácia, JRD
10. c)
11. b)
12. d)
13. Klement Gottwald (1), Antonín Zápotocký (2), Antonín Novotný (3), Ludvík Svoboda (4), Gustáv Husák (5)
14. b), d)
15. a)
16. a), d)

IX. DEJINY SÚČASNOSTI

Prevratný rok 1989

1. B, A, D, C
2. FAKTY: 1961, 1989, 155, 43, 4, východného, 239, 5000, 14 000
ZAUJÍMAVOSTI: datle, hanby, Charlie
3. samostatná práca s mapou

Na ceste k Európskej únii

1. Jean Monnet – E, F
Robert Schuman – B, C
Konrad Adenauer – A, D
2. kód 3-6-1-2-4-5-: Maastrichtská zmluva
samostatná práca s dokumentom (Maastrichtská zmluva)

Na ceste k demokracii a samostatnosti

1. študentská manifestácia v Prahe, prijatie Zákona o zrušení vedúcej úlohy Komunistickej strany Československa, prijatie deklarácie o zvrchovanosti Slovenskej republiky, vznik Občianskeho fóra, vytvorenie vlády národného porozumenia
2. Alexander Dubček – C, G
Vladimír Mečiar – F, H
Václav Klaus – B, I
Václav Havel – A, D
Michal Kováč – E, J
- 3.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA V ROKU 1993	SLOVENSKÁ REPUBLIKA V SÚČASNOSTI
Bratislava	Bratislava
Nad Tatrou sa blýska	Nad Tatrou sa blýska
slovenská koruna	euro
ČR, Rakúsko, Maďarsko, Ukrajina, Poľsko	ČR, Rakúsko, Maďarsko, Ukrajina, Poľsko
Michal Kováč	Andrej Kiska
Vladimír Mečiar	Róbert Fico
Národná rada SR	Národná rada SR

4. tajnička: PRIVATIZÁCIA

Vstup Slovenska do EÚ a NATO

1. EUROATLANTICKÝCH ŠTRUKTÚR, SPOLOČNOSŤ, PROBLÉMY, NATO, EURÓPSKEJ ÚNIE, FUNGOVANÍM, ZDRAVÉHO, TERORIZMU, HOSPODÁRSKEJ KRÍZY, ROZHODOVAŤ
2. Organizácia spojených národov, Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru, Vyšehradská štvorka, Medzinárodný menový fond, Svetová obchodná organizácia, Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
3. samostatná tvorivá práca
4. INTEGRÁCIA – spojenie častí do jedného celku, ucele-
nie, zjednotenie
EUROZÓNA – územie Európskej únie, na ktorom sa používa spoločná mena
EURO – spoločná európska mena
SCHENGENSKÝ PRIESTOR – územie, v rámci ktorého môžu osoby a tovar voľne prekračovať hranice bez hraničnej kontroly
VÍZUM – povolenie vstúpiť na územie cudzieho štátu

Zopakujme si...

1. b)
2. Nemecko, Poľsku, Maďarsku, Nagya, Balkáne, Juho-slávia, Estónsko, Litva, Lotyšsko
3. 1 – vznik NATO
2 – vznik Európskeho spoločenstva pre uhlie a ocel
3 – vznik Európskeho hospodárskeho spoločenstva
4 – zánik RVHP
5 – vznik Európskej únie
4. c)
5. a)
6. b)

7. a) 16. november 1989
b) 17. november 1989
8. a)
9. prvé parlamentné voľby po roku 1989 – jún 1990
prijatie Ústavy SR – september 1992
Deklarácia o zvrchovanosti SR – júl 1992
Nežná revolúcia – november 1989
vznik samostatnej SR – január 1993
10. 1 – Československá republika
2 – Československá socialistická republika
3 – Česká a Slovenská Federatívna Republika
4 – Slovenská republika, Česká republika
11. b)
12. a)
13. 2004 – Slovensko sa stáva členom Európskej únie.
2002 – Slovenská republika úspešne zavrhila integračný proces vstupu do Európskej únie.
1995 – Slovenská republika počas vlády Vladimíra Mečiara podáva oficiálnu žiadosť o vstup do Európskej únie.
1998 – Predsedom vlády sa stáva Mikuláš Dzurinda.
1991 – Vláda ČSFR podpisuje Európsku dohodu o pridružení ČSFR k Európskemu spoločenstvu.
14. c)